

ONVERMIJDELIJK

Colofon

ISBN: 978 90 8954 479 7

Eerste druk 2012

© 2012, Daan Fousert

Exemplaren zijn te bestellen via de boekhandel
of rechtstreeks bij de uitgeverij:

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

Telefoon: 058-2894857

www.elikser.nl

Vormgeving omslag en binnenwerk: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

ONVERMIJDELIJK

DAAN FOUSERT

The road ahead is empty,
it is paved with miles
of the unknown.
Whatever seems to be
your destination,
take life the way it is,
take life the way it comes!

City to City

I

1

Badend in het zweet schrok Don op uit een angstdroom. Hij bevond zich in een ander leven waarin hem alles ontnomen was.

Hij had moeite zich te oriënteren, maar toen het besef tot hem doordrong dat het maar een droom was, begon zijn nieuwe dag in een hotelkamer in het Hilton International aan de Quai du Mont Blanc in Genève. Hij liep naar het raam, opende de gordijnen en keek naar buiten. Het beloofde een prachtige dag te worden. Hij genoot van het uitzicht op het Meer van Genève en de daarachter liggende bergen.

Om acht uur had hij een ontbijtvergadering met Jill French, zijn collega uit Amerika, en Steve Collins, een consultant die door Jill aangetrokken was voor hun project in Zwitserland.

Don genoot van de internationale aspecten van zijn baan. Hij was binnen de organisatie opgeklommen tot zijn huidige functie van president-directeur Europa en dat bracht hem op heel wat plaatsen in de wereld. Zeven jaar geleden was hij bij Tridal Corporation in dienst getreden als marketingmanager en zijn kennis van zaken evenals zijn inzet hadden hem snel aan de top gebracht van de Europese activiteiten van het bedrijf.

Met zijn team was Don verantwoordelijk voor een omzet van zo'n 300 miljoen dollar en tot op de dag van vandaag hadden ze een jaarlijkse omzetstijging gehad van gemiddeld 25 procent.

Het succes in Europa lag, volgens Don, in de kracht van zijn team.

Don stond zichzelf in de spiegel aan te kijken bij het scheren en bedacht dat hij blij kon zijn met wat hij had: een goede baan met een prima inkomen; de mogelijkheid veel van de wereld te kunnen zien.

Zijn positieve gevoel werd doorbroken toen hij aan zijn thuisbasis dacht. Dit onderdrukte zijn vrolijke stemming. Er zat iets niet goed in zijn relatie met Maureen. Een gevoel van weerstand bekreep hem. Hij kon het niet scherp benoemen, maar het voelde als een beklemming. Hij zat vast in zijn huwelijk en associeerde die beklemming met het gedrag van Maureen; ze was te dominant. Hij betrapte zich erop dat hij

met groeiende gretigheid op zakenreis ging, weg van haar en op zoek naar zijn vrijheid, maar hij beseftte dat dit slechts gekochte vrijheid was die hem niet vrij kon maken van zijn weerstand.

Hij schudde de gedachte van zich af, want hij wilde klaar zijn voor de dingen van deze dag.

Zijn telefoon ging.

“Don McFarrell”, zei hij zakelijk.

De frisse, vrolijke stem van Jill klonk aan de andere kant. “Ik ben gepakt en gekleed, misschien kunnen we alvast naar beneden gaan voordat Steve komt. Er zijn een paar zaken die ik met je door wil nemen vóór het gesprek met hem.”

“OK, geef mij nog tien minuutjes en dan ben ik bij je. Oh Jill? Bestel alvast een koffie voor me.”

“Tot zo dan”, reageerde Jill en Don legde de hoorn neer.

Don kende Jill al verscheidene jaren. Ze werkten regelmatig samen aan diverse projecten.

Jill French werkte op het Corporate hoofdkantoor in San José in Californië en was verantwoordelijk voor de coördinatie van diverse wereldwijde marketingprojecten. Zij was al ongeveer acht jaar bij het bedrijf en kwam geregeld naar Europa.

Don werkte graag met haar. Ze was zakelijk goed ingesteld, had een geweldig gevoel voor humor en wat Don vooral apprecieerde, was haar vrouwelijkheid en het feit dat ze daar geen misbruik van maakte. Ze werkte hard en kon een goede dosis kritiek verdragen en had een zelfde werkinstelling als Don.

De projecten waaraan zij samenwerkten waren doorgaans succesvol en ze gunden elkaar dit succes. Jill reageerde altijd enthousiast als Don iets bereikte en hij als zij iets goeds presteerde. Ze spraken over elkaar als een perfect team, wat ook door het bedrijf als zodanig werd onderkend.

Don hoopte dat hun marketingproject voor Zwitserland en Frankrijk, waar ze nu mee bezig waren, vruchten zou afwerpen. Veel van dit succes zou afhangen van de informatie die Steve die ochtend mee zou brengen.

Maar ook van hun trip naar Parijs direct na de vergadering met Steve. Nog even checkte Don of hij alles had ingepakt en hij verliet zijn kamer.

De McFarrells kwamen uit Aberfoyle, een plaats vlak bij Stirling in Schotland. In deze streek van Schotland op de Hebridean Eilanden, die gekenmerkt werden door de charme van de landelijke dorpen en de natuurlijke grens die de ruwe en woeste grootsheid van de West-Highlands scheidde van de mildere schoonheid van de Lowlands, had Don zijn jeugd doorgebracht. Hij was een goed ontwikkeld mens. Hij was de oudste zoon uit een gezin van vier kinderen. Zijn vader was hoofd van een lokale school en eveneens afkomstig uit deze streek. De McFarrells hadden aanzien, niet alleen door de positie van zijn vader maar ook omdat zijn vader belangrijke functies uitoefende in het lokale bestuur van de streek. Het was een oud geslacht dat al sinds generaties woonachtig was in Aberfoyle. Don zou de eerste zijn die weg zou trekken. Niet omdat hij het daar niet naar de zin had. Don was een Schot in hart en nieren. Het ruige hoogland en het milde laagland zaten als het ware in zijn natuur gebakken. En diep in zijn hart brandde nog steeds het verlangen naar Schotland terug te keren. De reden van zijn vertrek was meer van huiselijke aard. Don had zich thuis nooit echt welkom gevoeld. Bij zijn geboorte was zijn moeder overleden en zijn vader had hem dat altijd in meer of mindere mate verweten. Don had zijn moeder dus nooit gekend. Wel zijn stiefmoeder. Geruime tijd na het overlijden van zijn moeder was zijn vader opnieuw getrouwd. Uit dat huwelijk zijn de twee zusjes en zijn jongere broer afkomstig. Zijn stiefmoeder had hij altijd als zijn moeder beschouwd. Hun relatie was goed, maar door de opmerkingen van zijn vader had Don zich nooit écht welkom gevoeld in het gezin. Zijn vader was een stille man, die zielsveel van zijn eerste vrouw gehouden moet hebben, ook al werd daar nooit iets over gezegd. Maar van tijd tot tijd verviel hij in een depressief stilzwijgen en dat probeerde hij dan met whisky weg te drinken in de lokale pub. Als hij dan, stevig aangeschoten, thuiskwam in een lallende bui en Don tegen het lijf liep, riep hij altijd: "Hé duiveltje, jij hebt het mooiste van me afgenomen! Door jou moet ik drinken!" Zijn tweede vrouw probeerde hem daarvan te weerhouden en wees hem erop dat hij Don niet kon verwijten dat zijn eerste vrouw was overleden. En dan riep hij dat hij dat ook wel wist, maar dat het toch een feit was. Pas toen Don zeven jaar oud was, begreep hij dat zijn vader met dat 'mooiste' zijn eerste vrouw bedoelde. Details is hij nooit te weten gekomen, had hij ook nooit naar gevraagd. De opmerkingen van zijn vader had hij voor waar aangenomen en vanaf zijn zevende jaar voelde hij zich schuldig aan de dood van zijn moeder.

Op zijn zestiende jaar verliet hij al de middelbare school in Stirling om economie te gaan studeren aan de universiteit in Edinburgh. Hij slaagde cum laude en omdat hij het gevoel had te jong te zijn om te gaan werken, greep hij een kans, om aan de London Business School bedrijfskunde te studeren, met beide handen aan. Dat bracht hem ver van Schotland en ver van zijn vader. In Londen leerde hij een andere wereld kennen. Londen was naar zijn beleving het hart van de wereld.

Tijdens zijn eerste traineeperiode had hij Maureen ontmoet. Zij werkte als *personal assistant* van zijn directe manager in het bedrijf waar hij in dienst was. Zes jaar na hun kennismaking waren ze getrouwd. Toen Don doorgroeide naar een hogere positie in een ander bedrijf hadden ze een huis in Kensington gekocht, een voorstad van Londen. In het derde jaar van hun huwelijk was zij zwanger geraakt en het feit dat ze nu een kind hadden en Don aanzienlijk meer verdiende, had haar doen besluiten te stoppen met werken. Beiden wilden ze buiten Londen wonen en uiteindelijk waren ze in Henley on Thames terechtgekomen. Dat was geen toeval, omdat Maureen uit die omgeving afkomstig was en de stille wens koesterde terug te keren naar haar geboortestreek. Toen hun eerste kind drie en een half jaar was, werd hun tweede kind geboren.

Toen Don bij Tridal ging werken, moest hij ook meer reizen. Eerst binnen Engeland en, na zijn benoeming tot vicepresident Marketing Europe en daarna tot CEO, ook binnen Europa. Vanwege het feit dat het Corporate hoofdkantoor in Californië zat, ging hij ook naar de Verenigde Staten. Maureen vond zijn reizen niet leuk. Mopperde ook altijd dat hij ‘weer’ weg moest, maar genoot wel van de voordelen van zijn positie. Omdat zij in haar geboortestreek woonde, had ze voldoende aanspraak en aandacht en dat compenseerde zijn afwezigheid.

3

Tien minuten later liep Jill de trap af naar het restaurant. Ze wist dat Don de daad bij het woord zou voegen en op tijd beneden zou zijn. Het deed haar echter niet haasten.

Ze was wat melancholisch gestemd vandaag.

Misschien, zo dacht ze, had het te maken met het feit dat ze al twee weken van huis was. Maar die gedachte verwierp ze onmiddellijk.

Deze reis naar Europa was anders geweest dan voorgaande keren, niet alleen door het project waaraan ze werkte, maar op de een of ander wijze

had ze de aanwezigheid van Don intenser gevoeld dan bij haar vorige projecten met hem.

Ze werkte graag met hem samen. Hij was altijd goed gehumeurd, kon snel besluiten nemen, maar bezat niet die macho arrogantie die veel mannen op zijn leeftijd en in zijn functie hadden.

Hij gaf haar altijd het gevoel dat ze volkomen gelijkwaardig aan hem was. Sterker nog, hij liet haar mening en oordeel zwaar wegen in zijn besluitvorming. Zo anders was het met John, haar echtgenoot, gesteld. Hij sprak nooit met haar over iets dat zijn werk betrof. En ook al was ze beslist in staat om hem te adviseren of een spiegel voor te houden, hij zou dat nooit van haar vragen. Hij hield haar altijd buiten zijn werkzaamheden.

De contacten tussen Don en haar waren altijd bevriend zakelijk geweest en nooit uitgelopen op een flirt of iets dergelijks. Veel van haar mannelijke collega's hadden weleens insinuerende opmerkingen gemaakt. Jill kende Maureen ook al jaren en kwam, als ze in Europa was, geregeld bij hen thuis. Ook hadden ze gezamenlijk al eens een paar vakantiedagen doorgebracht in Italië.

Ze speelde graag met Dons kinderen, temeer omdat ze door een grillige loop van de natuur zelf niet in staat was om kinderen te krijgen.

Hoewel Maureen altijd erg vriendelijk en ontvankelijk was, kreeg Jill heel sterk de indruk dat, wanneer zij in de buurt was, Maureen moest bewijzen dat Don van haar was. Ze hield hem als het ware klein en zou hem eerder, in haar nabijheid, kleineren dan complimenteren. Maureens boodschap aan Jill was duidelijk: hij is van mij en waag het niet aan hem te komen!

Jill vond dat erg jammer en overbodig, temeer daar er nooit iets tussen haar en Don was geweest. Ze meende bij die gelegenheden altijd te bespeuren dat Don dit gedrag ook niet erg waardeerde.

Ze had hetzelfde gevoel bij haar man, John. Hij deed meestal ook zo overdadig lief en attent en bezitterig als Don bij hen kwam, wat natuurlijk ook wel eens voor was gekomen. Als ze met z'n vieren bij elkaar waren, was kennelijk alles weer in evenwicht, omdat John en Maureen dan weer volkomen normaal deden.

Don en Jill waren van dezelfde leeftijd, beiden 36 en ze vormden een perfect productief team. Ze probeerde te achterhalen hoe het kwam dat ze zo goed met elkaar konden werken, maar kwam niet verder dan haar eerdere conclusie en observaties over zijn gedrag.

Het project waar ze nu mee bezig waren, eiste een intensieve inzet van beiden. Er hing ook veel van af. Afhankelijk van hun resultaten zou het

bedrijf besluiten tot grote investeringen in de Franse en Zwitserse markt. Ze hoopte dat Steve Collins de informatie bij zich had die ze nodig hadden voor hun trip naar Parijs.

Haar gedachten hadden een einde gemaakt aan haar melancholieke bui en met een energieke tred liep ze het restaurant binnen. Haar krachtig goedemorgen tegen de gerant deed een tweetal heren naar haar opkijken en ze voelde hun waarderende blik. Het deed haar goed.

4

“Ik heb het toch nog van je gewonnen! Goedemorgen!”, sprak Don haar toe, terwijl hij opstond en haar een stoel aanbood.

Dat doet hij nu altijd zo perfect, zo normaal, maar toch zo charmant, schoot het haar door het hoofd terwijl ze zijn begroeting beantwoordde.

“Ik heb dus maar koffie voor ons besteld”, ging hij verder. “Heb je goed geslapen?”

“Prima, alleen heb ik nogal liggen dromen over Parijs”, vertelde ze. “Als alles uitkomt, dan staat ons nog veel te wachten.”

“Vertel”, nodigde Don haar uit. “Een beetje vooruitziende steun kan ik gebruiken in dit stadium.”

“Die droom had helaas niets met ons project te maken, dus in die zin kan ik je niet helpen. Toch wil ik nog een paar dingen aan je voorleggen voordat we Steve verder aan het werk zetten.”

Don keek haar rustig aan en bemerkte dat ze naar de juiste woorden zocht.

“Don, ik weet dat jouw uitgangspunt is dat als iemand van je team voelt dat bepaalde taken te zwaar worden, deze naar een andere geschoven moeten worden ...”, begon ze aarzelend.

“Dat klopt, maar wat wil je daarmee zeggen?”, reageerde hij. “En wat je probleem ook is, zit er niet over in, zoals je de laatste dagen hebt gedaan”, ging hij verder.

Was haar twijfel dan zo duidelijk, of kende hij haar zo goed?

“Ik voel Don, en ik heb er gisteravond nog eens lang over nagedacht, dat ik dit project niet geheel onder controle heb, zoals dat het geval was met vorige projecten. Dan overzag ik het geheel. ik wist altijd dat ik het aankon, maar nu mis ik dat gevoel. En dat maakt me ontzettend onzeker over mezelf, maar meer nog over het verdere verloop van het project.”

“Dat weet ik”, zei Don rustig terwijl hij haar bemoedigend glimlachend aankeek.

“En dat was ook de voornaamste reden van je voorstel om Steve Collins bij het project te betrekken”, ging hij verder, terwijl hij haar met dezelfde glimlach bleef aankijken.

“Dat wist je? Maar waarom heb je er toen niets van gezegd?”, vroeg ze verbaasd.

“Om dezelfde reden, waarom jij het toen ook niet gezegd hebt, namelijk dat je dacht dat met hulp van een buitenstaander jij over je twijfels heen zou komen”, antwoordde Don rustig. “En omdat ik vond en nog vind dat iedereen recht heeft op zijn twijfels en de kans moet krijgen deze, met of zonder hulp van buiten, op te lossen.”

“Maar ... had je dan niet verwacht dat ik eerder bij je zou komen, jij bent toch immers de teamleider?” vroeg Jill aarzelend.

“Natuurlijk niet! Ieder project zijn we samen in gegaan op basis van gelijkwaardigheid. Bewust en terecht heb jij bij de eerste verschijnselen van jouw onzekerheid deze gelijkwaardigheid niet willen opgeven. Het was geen kwestie van onderdanig worden aan mij, maar meer een van jezelf terugwinnen om datgene in het project bij te dragen dat je altijd deed: gelijke inspanning, gelijke winst in het succes. We zijn als team altijd succesvol geweest omdat we elkaar aanvullen. Het is geen wedstrijd wie het beste is. De som van ons twee is sterker dan ieder van ons afzonderlijk. Daarin ligt dan ook de oorsprong van ons succes omdat, waar nodig, wij elkaar ongevraagd aanvulden.”

Hij had zo vastberaden gesproken en daardoor het lege gevoel bij haar weggehaald, zodat ze wel kon juichen. De dag was weer als nieuw.

“Maar ben je dan niet boos of teleurgesteld?”, probeerde ze opnieuw.

“Ik zou boos of teleurgesteld zijn geweest als je wel direct naar me toe was gekomen. In mijn ogen heb je datgene gedaan wat ik van je verwachtte, namelijk eerst zelf naar een oplossing zoeken. Ik bewonder het in je dat je het mij voor onze meeting met Steve hebt verteld. Des te beter weet ik wat me te doen staat”, reageerde Don.

“We zullen alleen wel de gevolgen onder ogen moeten zien.”

Leek zojuist de dag nog zonnig en nieuw, nu stortte dat gevoel als een kaartenhuis ineen. Gevolgen!? Ze wist wat die gevolgen waren. Ze kende Don daarvoor te goed. Ze wist wat het project voor hem betekende. Ze was volledig bekend met zijn reputatie geen concessies te doen aan bepaalde principes. Ze voelde dat dit het einde was van haar betrokkenheid in dit project en vroeg zich af wie haar plaats zou mogen innemen.

“Gevolgen?”, herhaalde ze mat, het antwoord al kennende.

“Dat ik ...”, zei Don, aarzelend, “in dit project, dan iets harder zal moeten werken dan jij en wat beter zal moeten opletten dan anders.”

“Maar, maar ... bedoel je”, stotterde ze, “dat je mij niet vervangt?”

“Dat betekent het”, antwoordde hij rustig. “... en wel omdat datgene wat je gedaan hebt in het project, gewoon goed is. Je hebt een juiste beslissing genomen om Steve erbij te halen, vanwege zijn specialiteit op dit gebied, kennis van deze markten en ik een zo duidelijk beeld heb van de totaliteit van dit project, dat ik jou voldoende kan helpen om van je twijfels af te komen en je zult zien dat het een succes wordt.”

“Maar dat is toch tegen je principes?”, gooide ze nog even op.

“Ook principes komen in volgorde van belangrijkheid”, antwoordde hij.

“En een nog belangrijker principe van mij is dat je een winnend team nooit moet veranderen, zelfs als het lijkt dat het wat achter ligt.”

Ze pakte zijn hand en zei alleen: “Dank je wel, je bent erg lief.”

En op dat moment wist ze waarom ze zich die ochtend zo melancholiek had gevoeld.

Don keek geamuseerd naar het gebaar. Het moment werd doorbroken door het “Goedemorgen” van Steve Collins.

5

De meeting met Steve verliep vlot. De informatie welke hij geacht werd te verzamelen, had hij bij zich en bleek toch meer licht op de zaak te werpen dan Don en Jill eigenlijk hadden verwacht.

Vragen, over en weer, werden gesteld en verduidelikten een aantal vage punten.

Aanvankelijk was Don wat kortaf tegen Steve, omdat deze na zijn begroeting cynisch had gevraagd: “Hoe maken de tortelduifjes het?”, daarmee aangevend dat hij het gebaar van Jill had gezien en zijn conclusies eraan verbonden had.

Don had scherp, bijna betrapt, gereageerd: “Ik heb je als consultant niet gevraagd ons gedrag te analyseren. Als je net zo kortzichtig bent in je advies, dan zijn we snel uitgesproken!”

Steve die Don ook wel kende van eerdere opdrachten, onderkende de ondertoon en wist dat hij te ver was gegaan met zijn opmerking. “Sorry, Don”, verontschuldigde hij zich. “Ik ging iets te ver, maar bedoelde er niets mee.”

“OK”, had Don gereageerd, “laat dan maar zien wat je hebt.”

En de informatie die Steve had meegebracht was inderdaad zo goed dat Don het hele voorval al weer snel had vergeten.

Jill had gefascineerd naar de hele discussie zitten luisteren. Opgelucht dat ze met Don gesproken had en met het zekere gevoel dat hun team niet veranderen zou.

En, gezien de kwaliteit van de informatie van Steve, was ze diep in haar hart blij dat ze die twijfels had gehad waardoor hij bij het project betrokken was geraakt.

Omdat ze om halftwaalf een vlucht naar Parijs hadden, brak Don om halftien het gesprek af.

“Bedankt Steve, je hebt prima werk geleverd en ons heel erg geholpen met je informatie. Ik denk dat wij het van hier af wel weer zelf aankunnen. Mochten er echter nog vragen zijn, dan komen we weer bij je terug.” Na het vertrek van Steve spraken Don en Jill af dat ze elkaar tien minuten later in de lobby zouden treffen.

Don zei dat hij een taxi naar de luchthaven zou bestellen.

6

Vanaf het hotel naar de luchthaven De Cointrin was ongeveer een halfuur tot veertig minuten rijden.

Jill zat nog wat na te mijmeren over het gesprek met Steve, maar verzonk al snel in gepeins over het gesprek daarvoor met Don.

Ze voelde een zweem van spijt omdat ze Genève alweer aan het verlaten waren. Hun aanwezigheid hier had toch duidelijk meer voor haar betekend dan alle vorige keren dat ze samen ergens waren geweest. Maar het had naar haar mening ook iets met Genève zelf te maken.

Het was alsof een emotionele band haar trok om hier te blijven. En rijdend langs het Parc Mon Repos, het meer achter hen latend, wist ze dat ze, hoewel zij hier zakelijk voorlopig niets meer te zoeken had, zeker binnen afzienbare tijd terug zou komen.

Don op zijn beurt zat eveneens wat stil voor zich uit te staren. Hij was tevreden over hun bezoek aan Genève. Het had zeker resultaten opgeleverd. In ieder geval voldoende om met vertrouwen aan het project verder te werken. In zijn hart wist hij nu al dat Zwitserland aan de Europese markt zou worden toegevoegd en dat, met een dergelijk besluit, het land aan zijn verantwoordelijkheidsgebied zou komen te hangen. Dat stemde

hem niet alleen zakelijk tevreden, maar ook privé, want hij vertoefde graag in Zwitserland. Hij hield van een stad als Genève en leefde op als hij de bergen van het land zag.

Hij was gesteld op de georganiseerde luxe van het volk, de zichtbare neutraliteit van de natie en de wijze waarop de Zwitsers hun domein schoonhielden. Kortom, hij vond het een heerlijk oord, waar hij zich volkomen thuis voelde. Hij zou zich dan ook nooit bedenken als hij om de een of andere reden naar Zwitserland zou moeten verhuizen. Het land gaf hem altijd het gevoel van er thuis te zijn, erbij te horen, waarschijnlijk omdat het hem vaag aan Schotland deed denken.

Don bemerkte dat de taxi afweek van de gangbare route naar de luchthaven maar schonk er verder geen aandacht de aan. Het bracht hem in een deel van de stad waar hij nooit eerder was geweest. Het was duidelijk aan de bouwstijl te zien dat dit een al wat ouder deel van de stad moest zijn. De route voerde hen langs het park en statige oud-Zwitsers herenhuizen die hun glorie van het verleden nog uitstraalden. Op z'n Zwitsers waren alle panden perfect onderhouden.

Dons gevoel hier thuis te horen werd steeds sterker en op een zeker moment draaide de taxi een straat in die wat krommend naar omhoog liep. Aan de rechter kant bevond zich, naar alle waarschijnlijkheid, een groot landgoed, aan het zicht onttrokken door een iets meer dan manshoge muur, waarover takken hingen van statige ceders, beuken en eiken.

Links van de weg bevond zich ook een aantal oudere huizen, waarvan sommige omgebouwd waren tot kantoor.

Vanaf het moment dat de taxi deze straat in was gereden werd Dons adem afgeknepen. Onrustig bewoog hij zich heen en weer. Omdat de straat nogal hellend was en hun taxi werd gehinderd door ander verkeer, reed de wagen langzaam.

Een panische onzekerheid maakte zich van Don meester.

Het hamerde in zijn hoofd: dit ken ik, hier ben ik eerder geweest! Maar het was niet de herkenning van een vorige reis. Het gevoel zat veel dieper. Het was voor hem op dat moment een vanzelfsprekendheid dat de taxi de inrit van het herenhuis achter de muur zou inrijden. Don wist dat na de volgende bocht de ingang naar het huis lag.

Als bij toverslag veranderde zijn panische onrust in een geruststellend en opgelucht gevoel van thuiskomen. Nog een paar honderd meter na de volgende bocht zou hij de inrit van hun huis zien.

Hij hield van de muur rond het huis en de overhangende begroeiing. De oude ceders en

andere bomen die boven de muur uitstaken, gaven hem een veilig gevoel. Het huis had hij steeds gezien als een beschermende vesting die, als ze eenmaal binnen waren, de buitenwereld volledig afsloot. Zijn vader had hem meer dan eens verteld dat de muur met deze intentie was gezet.

Als je eenmaal door de poort ging, was het of de wereld achter je verdween en er niets anders meer bestond dan het huis. Net een eiland, een veilig eiland. Hij verlangde weer naar binnen te kunnen gaan, de geur te kunnen inademen van het geboende eikenhout en de altijd brandende kroonluchter in de hal, waarvan nooit één kaars uit was.

De muur, die als een beschermende arm om het landgoed lag, gleed langzaam aan hem voorbij.

Zouden ze thuis zijn? Zouden ze hen verwachten? Hij vermoedde van niet, maar verheugde zich op hun reactie.

Na een lange afwezigheid kwam hij dan eindelijk terug op een plaats waar hij thuis hoorde en, zonder dat hij het zichzelf bewust was, pakte hij de hand van de vrouw die naast hem zat.

De taxi reed door de volgende bocht en zonder verbaasd te zijn, zag Don de inrit met het bekende groene hek verschijnen en hij verwachtte dat de auto zou afremmen om langzaam de inrit in te draaien.

“We zijn eindelijk thuis”, zei hij tegen haar, terwijl hij de grip om haar hand zachtjes versterkte.

Op het moment dat de taxi de inrit voorbijreed en het huis passeerde, kwam Don met een schok tot zichzelf.

Ze passeerden het landgoed en Don keek nog eenmaal om, zich nu weer realiserend dat ze onderweg waren naar de luchthaven.

Tegelijkertijd werd hij zich bewust van de hand van Jill die, als een angstig diertje, warmpjes lag weggekropen in de zijne.

Hij trok verlegen lachend zijn hand terug.

Hij was niet in staat iets te zeggen.

Hij schaamde zich voor zijn gedrag en wist op dat moment met zichzelf geen raad.

7

Omdat Jill nog nooit eerder in Genève was geweest, was zij er zich ook niet van bewust dat de taxi een andere dan de gebruikelijke route naar de luchthaven nam.

Genietend van de laatste aanblikken van de stad keek ze om zich heen. Ze

probeerde als het ware de stad te inhaleren. Ze had dat eigenlijk nog nooit eerder zo sterk bij zichzelf waargenomen: de behoefte om een stad volledig in zich op te nemen.

Gretig gingen haar ogen langs de statige herenhuizen, gebouwen en begroeiing. Ze wilde alles zien, móést alles opmerken, alles verslinden.

Ze vroeg zich af waar dit gevoel vandaan kwam, temeer omdat Genève een stad was en zij, in het algemeen, niet zoveel om steden gaf.

Ze associeerde haar gretigheid nog steeds met het eerdere gesprek met Don en dacht daarom dat alles in relatie stond met het opgeluchte gevoel te mogen blijven werken aan het project.

Het was een soort monumentale gretigheid, het vastleggen van iets dat altijd in haar herinnering zou moeten voortbestaan.

Een emotie van spijt overviel haar omdat ze niet de gelegenheid had gehad of genomen iets meer van de stad te zien. Ze verweet dat zichzelf. Natuurlijk had ze wel in de buurt van het hotel wat rondgewandeld, de Pont du Mont Blanc overgestoken om vanuit de Jardin Anglais de beroemde fontein te zien. En ook had ze op de Ile de Rousseau iets gedronken en daar de Rhône zich zien verenigen met het meer. Maar dat was dan ook alles wat ze gezien had.

Ze nam zich voor om de volgende keer als ze met John op vakantie naar Europa zou gaan, Genève opnieuw te bezoeken en de tijd ervoor te nemen.

Gevoelsmatig kon ze de combinatie van haar man en deze stad echter niet verenigen. Dit was haar moment, haar belevenis, haar ontmoeting met iets wat ze nog niet en misschien wel nooit kon verklaren.

Ze schrok van zichzelf toen bleek dat ze deze emotionele zinderings nog meer tot zich wilde trekken.

Het was een belevenis welke ze ook vaak had op die warme zomeravonden, als de zon onderging. In de verre verte zag je dan dat laatste stukje avondrood en voelde je de laatste trillingen van de zon als een stuip trekking van een stervende dag, alsof het leven eruit geknepen werd en het nooit meer terug zou komen.

Ze probeerde met alle macht die gedachte van zich af te schudden dat het werkelijk iets met Don te maken had. Hoe vaak hadden ze samen niet ergens vertoefd. En al die keren was hun samenzijn zakelijk geweest. Maar ook zonder emoties?

Terwijl ze dat overpeinsde draaide de taxi een straat in en minderde vaart vanwege de verkeersdrukke en de helling.

Het overviel haar plotseling. Ze was vermoeid, maar tegelijkertijd blij en opgelucht.

Ze voelde het vertrouwde gebaar van een hand die haar hand pakte en ze nestelde haar hand als een klein diertje in de zijne, toen hij zei: “We zijn eindelijk thuis.”

Ze naderden de poort en tot haar ontsteltenis was deze dicht en reden ze eraan voorbij. *Ze wilde roepen stop!, maar kon niet spreken. Haar tong zat vast aan haar verhemelte. Waarom stoppen we niet, vroeg ze zich angstig af.*

Een nieuw gebouw, dat na de muur zich aandiende, deed haar ontwaken alsook de verschrikte beweging van Don die haar hand plotseling losliet ... Ze keek naar rechts, herkende niets van wat ze zag en kwam tot zichzelf.

Ze nam de wezensverandering waar die aan hem voltrokken was.

Hij wilde spreken. Dat lukte niet. Zij wilde antwoorden, maar haar keel zat dicht.

Haar hart bonkte in haar lijf. Wat was er gebeurd? Ze raakte bijna in paniek. Wilde dit en nog veel meer vragen, maar was nog steeds niet in staat om een woord uit te brengen.

Ze liet haar hoofd achterover op de bank vallen en sloot haar ogen, waar de tranen zachtjes uitliepen.

8

Ze waren ruimschoots op tijd op de luchthaven. Don had nog steeds niet gesproken. Hun bagage was ingecheckt. Ze hadden nog ruim een uur.

De anders zo spraakzame Don was zwijgend voor Jill uit naar het terras gelopen. Zonder haar iets te vragen bestelde hij twee Scotch on the Rocks en viel in een stoel.

Jill zette zich zwijgend naast hem neer, niet de moed hebbend ook maar iets te zeggen of om hem te vragen waarom hij whisky had besteld. Hij dronk nooit zo vroeg op de dag.

De ober zette de glazen neer en gretig nam Don een flinke slok.

De drank deed hem tot zichzelf komen en bracht weer kleur in zijn gezicht.

Het was alsof hij plotseling Jills aanwezigheid weer gewaar werd en begon te spreken.

“Jill ... Ik weet niet ...”, stamelde hij. “Wat gebeurde er met me?”, vroeg hij wanhopig, onzeker.

“Daar ... in die straat ... dat huis, wat gebeurde er in godsnaam met me?’, sprak hij, zijn zekerheid terugwinnend. “Ik geloof dat ik gek werd, ik was helemaal van de kaart, dit is me nog nooit overkomen.”

De emotionele ervaring werd Jill plotsklaps te veel en tranen sprongen in haar ogen. “Ik ... ik had het gevoel dat we naar huis gingen”, stamelde ze. “Het was, alsof ... alsof ik na een lange, lange reis weer thuis kwam ...”

“Wat!?”, riep Don uit. Hij dacht dat ze geëmotioneerd was, omdat ze van hem geschrokken was. Nu pas drong het tot hem door dat zij een geheel vormde met die onbegrijpelijke, onverklaarbare belevenis van hem.

“Wat!?”, riep hij nog eens uit. “Vertel me precies wat er gebeurde, waar het begon, wat je voelde, alles, alles!”, commandeerde hij bijna, terwijl hij haar hand pakte en koesterde, hopen dat ze op die manier niets zou vergeten.

Jill, die haar emoties weer een beetje de baas werd, begon te vertellen: “Het leek of ik dat huis achter de muur kende. Toen ik de muur zag wist ik dat ik thuis was. Ik kon het huis als het ware ruiken. Beelden kwamen mij voor de geest en ik verlangde ernaar om weer naar binnen te gaan. We waren zo lang weggeweest. Het leek alsof ik terugkwam op een plaats die ik bijna was vergeten, maar die je eigenlijk nooit zult vergeten. Ook het gevoel dat iemand, maar ik was me op dat moment niet bewust dat jij het was, mijn hand pakte, hoorde bij dat thuiskomen, dit in vervulling gaan van een heel, heel oud verlangen.”

Ze dacht na met een wazige vreemde, enigszins angstige blik in haar ogen en vervolgde toen: “Ik heb dit nog nooit eerder meegemaakt in mijn hele leven en hoewel ik voor het eerst in Genève ben, ken ik die plek, naar mijn gevoel, heel erg goed. Ik wist zeker dat we die inrit zouden inrijden en dat iemand op ons wachtte. Het voelde alsof we samen daar moesten aankomen, niet ik alleen. Het is zo raar allemaal en toch zo vertrouwd.” “Zo raar en toch zo vertrouwd”, herhaalde Don.

Hij vertelde zijn eigen ervaring. Het gevoel dat overeen kwam met Jills verhaal, zoekend naar de wezenlijke kern van het gebeurde.

“Dat is het!”, sprak hij plotseling. “Thuiskomen, na een eindeloze afwezigheid.”

Hij staarde naar Jills hand die nog steeds in de zijne lag en herhaalde: “Thuiskomen ... Dat overweldigende gevoel van weer thuis te komen ... Zo fijn. Het leek wel iets van een vorig leven, iets van voor onze tijd ... iets ...”

De aankondiging van hun vluchtnummer naar Parijs bracht hen weer tot de werkelijkheid van de dag en hun trip.